

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Kulans förskola

Giltighetstid: 2022-01-01 – 2022-12-31

Ansvarig rektor: Karina Winlöf

1. Syfte och bakgrund

Skolväsendet vilar på demokratins grund i vilken förskolan ingår. Skollagen konstaterar att förskolans uppgift är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för dess miljö.

Alla skolformer ska varje år arbeta fram en plan som beskriver verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska utvärderas i efterföljande årsplan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

Mot bakgrund av detta har Kulans förskola i sin likabehandlingsplan arbetat fram en handlingsplan som säger att förskolan inte tolererar någon form av diskriminering och kränkande behandling. Förskolan ska värna om alla människors lika värde vilket gör att all personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder samt skyldighet att arbeta målinriktat för att motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer på förskolan.

2. Vision och arbetsätt

Kulans förskola ska vila mot de normer och värden som beskrivs i skollag och styrdokument. Vistelsen på förskolan ska vara välkomnande, trygg och lustfylld. Pedagogerna visar ett respektfullt bemötande och ett bra förhållningssätt. Atmosfären ska präglas av demokratiska värderingar, där alla visar varandra respekt, hänsyn, omtanke och omsorg. Det ska råda jämlikhet mellan alla individer och jämställdhet mellan barnen. Egna och andras rättigheter ska synliggöras i ett mångfaldsperspektiv. Gemenskapen på förskolan ska berikas av allas olika förmågor. Alla ska ha förståelse för människors lika värde, oberoende av social bakgrund, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Förskolans arbetsätt:

- Skapa rutiner där alla barn ges möjlighet att ha lika stort inflytande över att delta i förskolans alla aktiviteter
- Arbeta med att stärka barns självförtroende och självtillit
- Aktivt arbeta för att barnen utvecklar empati
- Uppmärksamma positivt beteende och uppmuntra barnen att hjälpa varandra samt att samarbeta, att vara en fiffig kompis
- Se till att alla barnen får lika stort inflytande och utrymme i verksamheten
- Uppmuntra barns delaktighet och göra dem uppmärksamma på deras rättigheter
- Lyfta värdegrundsfrågor
- Arbeta aktivt med värdegrundsfrågor i daglig undervisning och utbildning som t.ex. i samtal, i samling, vid matsituationer

- Arbeta med den fysiska och sociala miljön
- Ge tid till att skapa goda relationer mellan barn och pedagoger
- All personal är bra förebilder

Barn har ofta en naturlig känsla för integritet och vi uppmuntrar dem till att stå upp för sina integritetsgränser. Barnen får verktyg för hur man bör och kan agera i olika situationer, träna att själv säga NEJ/STOPP men även att respektera andra människors integritet. Vi uppmuntrar barnen att prata om deras likheter och olikheter.

Förskolan har ansvar att upptäcka, åtgärda och förebygga kränkande behandling. Förskolan ska arbeta med att få en tydlig struktur över likabehandlingsarbetet, att det ska vara ett levande dokument, som är känt av alla och som är en del av det dagliga arbetet.

En representant per avdelning ska ha huvudansvar att tillsammans med övriga pedagoger arbeta för att förskolans rutiner kring främjande-, förebyggande- och åtgärdande arbete mot mobbning och kränkande behandling följs och upprätthålls.

3. Kartläggning av riskområden

Vid årets kartläggning ser vi att vi måste fortsätta arbeta med flera områden, att delar av våra miljöer och lokaler, såväl inne som ute, fortfarande är mer riskfyllda än andra, som t.ex. toaletter, undanskymda platser, olika lekhus och skogen. Vi ser också att barnen behöver fortsatt stöd när det gäller att sättet lösa och undvika konflikter. Barnen behöver hjälp med att förstå och kunna sätta sig in i andras åsikter och känslor, de behöver också stöd i sättet att kommunicera.

Det förekommer att barnen blir missnöjda och osams, de blir otrevliga mot varandra både verbalt och handgripligt. Barnen måste få stöd i att utveckla kunskaper om allas lika värde, förmågan att samspela med andra barn och känslan av samhörighet och inkludering,

4. Mål för arbetet

I förskolans miljöer ska det råda trygghet och trivsel. Förskolans miljöer ska kännetecknas av värme, engagemang och tillgänglighet, där alla barn ska känna sig som en del av gruppen.

Dit når vi genom att:

- ha tydliga strukturer, rutiner och arbetssätt i allt arbete på förskolan.
- arbeta med barnkonventionens värdegrundsmaterial
- arbeta med förskolans värdegrund och uppdrag, med hjälp av “Djuren på Djuris”
- sätta ord på barnens känslor och hjälpa dem att hantera dem
- barnen ges möjlighet att utveckla sin självkänsla och självtillit

- låta barn ha möjlighet att påverka sin situation i förskolans olika aktiviteter
- prata om hur vi är mot varandra och hur vi vill att andra ska vara mot oss
- kartlägga miljöerna – vilket material finns, är miljön tillgänglig för alla, hur är den organiserad
- arbeta aktivt med likabehandlingsplanen
- arbeta aktivt genom hela verksamhetsåret med att göra vårdnadshavarna trygga och medvetna om vårt arbete med kränkande behandling
- arbeta aktivt med att förebygga trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

5. Handlingsplan

MÅL Vad vill vi uppnå	ÅTGÄRD Hur vi ska göra	ANSVARIG Vem?	UPPFÖLJNING När?
Att barnen ska vara trygga när de vistas/leker på alla ytor i/kring vår förskola.	Att pedagogerna är medvetet närvarande och fördelar sig över gården.	Pedagogerna	Fortlöpande på reflektion
Att barnen ska känna sig trygga vid övergångssituationer.	Pedagogerna behöver tänka på vilka barn som själva kan gå ut/in först. Pedagogerna kommer ut lite tidigare.	Pedagogerna	Fortlöpande på reflektion
Att barnen ska bli respekterade när de säger STOPP/NEJ. Vi vill ge barnen verktyg för att lösa konflikter.	Vi använder oss av samtal, projekt, litteratur och film (UR play). Med deltagande vuxna ger vi barnen förutsättningar till goda möten för lek och lärande.	Pedagogerna	Fortlöpande på reflektion
Pedagogerna är väl insatta i planen mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.	Planera in arbete med handlingsplanen, såväl barnkonventionen.	Rektor, representanter för likabehandlingsplanen.	APT, all-träffar, reflektion.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Under föregående år riktades mycket arbete mot att öka barnen trygghet oavsett vart de befinner sig i förskolans lokaler eller kringliggande omgivning. För att möta detta har vi ändrat rutiner och arbetar mer medvetet mot att vara ännu mer närvarande på de platser och i de situationer som vi ser att det kan hända saker.

Vi anser att arbetet med att respektera andra och förmedla gränser måste fortgå eftersom barn behöver hjälp med att uppmärksamma andra människors gränser. Men barnen behöver också få hjälp med att förmedla sina egna gränser och de måste få hjälp med att sätta sig in i andras situation.

Organisationen kring arbetet med värdegrundsarbete och handlingsplan har inte fungerat så som det var tänkt.

7. Barns delaktighet i arbetet

- Trivselregler
- Barnmöten
- Samtal
- Djuren på Djuris

8. Rutiner för akuta situationer

- Den som upptäcker eller får vetskap om händelsen reder ut situationen med barnen. Om kränkningen skulle vara av sådan art att rektor bör kontaktas så görs det.
- Föräldrar/vårdnadshavare informeras vid hämtning/lämning. Om sammanhanget kräver ett mer formellt möte med vårdnadshavare så ordnas det.
- Skyndsamt anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärds skyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan Barnhälsoteamet behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn

- Den pedagog som är närvarande och uppmärksammar händelsen pratar med berörda.
- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
- Vid behov, ta hjälp av ytterligare resurser inom kommunen.
- Viktigt att använda STELLA för inrapportering av kränkning/diskriminering.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen.

Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om

- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna

funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.